

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

Zarifa ABDUMAMİNOVA¹

Niyazi AYHAN²

Özet

2014 yılında gerçekleşen Kırım ilhaki meselesi, kökleri geçmişe dayanan Ukrayna ve Rusya devletinin temel sorunlarından birisidir. 2014 yılında başlayan işgal sorunlarının daha da derinleşmesi üzerine Rusya ve Ukrayna arasında 24 Şubat 2022 tarihinde başlayıp halen devam eden savaşa neden olmuştur. Hem Kırım'ın ilhaki hem de Ukrayna-Rusya Savaşında binlerce insan mülteci konumuna düşmüş ve hayatını kaybetmiştir. Savaşın beraberinde getirmiş olduğu tüm bu olumsuzlukların yanı sıra basın organlarında savaşla ilgili farklı bakış açılarını yansıtan haberler de yayınlanmaktadır.

Kırım'ın statüsüyle ilgili tarihi, siyasi olay ve olguların ortaya çıkarılmasında basın önemli bir rol oynamaktadır. Kırım'da olayların gerginleşmesinde Rusya kaynaklı yayın bilgilerine Ukrayna basını karşılık vermeye çalışmaktadır. Aynı şekilde Ukrayna basınının haberlerine de Rusya basını karşılık vermektedir. Bu bir bakıma savaşın medya boyutunun da gergin bir hatta devam ettirdiğini gözler önüne sermektedir. Bu çalışma doğrudan Rusya ve Ukrayna basınında Kırım ilhakiyle ilgili çıkan haberleri karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Savaşlar her ne kadar sahada gerçekleşen olgular olsa da savaşın tarafları hem kendi toplumlarına kendilerini anlatmak hem de dünya toplumlarına kendilerini anlatmak için medyanın gücünü kullanmaktadır. Kırım'ın ilhakinin daha iyi anlaşılması adına ilhaktan önceki durumu ve ilhaka giden süreci hakkında literatür incelemesi yapılmıştır. Araştırma kapsamında Kırım'ın ilhakinin Rusya ve Ukrayna medyalarındaki yansımaları içerik analiziyle derinlemesine incelenmiş, savaş her iki ülkenin de sunum biçimlerine dair bazı çıkarımlar elde edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Ukrayna, Kırım, ilhak, işgal, basın

Atif için: / Please Cite As:

Abdumaminova, Z. ve Ayhan, N. (2024). Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri. *Journal of Turkic Civilization Studies*, 5(1), 21-49.

Geliş Tarihi / Received Date: 09.05.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date: 15.05.2024

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri, Bişkek, Kırgızistan, 2250Y07004@manas.edu.kg

ORCID: 0009-0009-5334-007X

² Doç. Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi, niyazi.ayhan@manas.edu.kg

ORCID: 0000-0002-6839-6422

Annexation of Crimea: Comparative Analysis in Russian and Ukrainian Media

Abstract

The 2014 annexation of Crimea is one of the main problems of Ukraine and Russia, which has its roots in the past. The 2014 invasion deepened the problems and led to the war between Russia and Ukraine, which started on February 24, 2022, and is still ongoing. Thousands of people have become refugees and lost their lives in both the annexation of Crimea and the Ukraine-Russia War. In addition, all these negativities brought about by the war are also published in media.

The press plays an important role in revealing historical and political events and facts related to the status of Crimea. During the escalation of events in Crimea, the Ukrainian press tries to respond to the Russian information. Likewise, the Russian press responds to the news of the Ukrainian press. In a way, this reveals that the media dimension of the war is also continuing on a tense line. This study comparatively analyzes the news directly related to the annexation of Crimea in the Russian and Ukrainian press. Although wars take place on the ground, the parties to the war use the power of the media both to explain themselves to their own societies and to explain themselves to the societies of the world. In order to better understand the annexation of Crimea, a literature review was conducted on the situation before the annexation and the process leading to the annexation. Within the scope of the research, the reflections of the annexation of Crimea in the Russian and Ukrainian media were analyzed in depth through content analysis, and some inferences were tried to be drawn about the way both countries presented the war.

Keywords: Russia, Ukraine, Crimea, annexation, occupation, press

GİRİŞ

Ulus-devlet anlayışının dünya genelinde hâkim olmaya başlamasıyla farklı nedenlerden dolayı günümüz devlet sınırlarının dahili dışında kalan ulus unsurlarının veya tarihsel sınırların geriye düşmenin ortaya çıkardığı psikolojik huzursuzluğun bazı ülkelerde siyasal alanı baskı altına aldığı görülmektedir. Çalışmanın konusunu oluşturan Kırım'ın ilhakı, Rusya bağlamında değerlendirildiğinde SSCB yıllarında birlik sınırlarında bulunan ülkelerin ve etnik unsurların, Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla farklı ülkelerin vatandaşlığına geçme durumunun meydana getirdiği bir travma olarak da yorumlanabilir. Aynı zamanda Rusya'nın askeri, siyasi ve ekonomik olarak gücünü tekrardan yükselttiği, konjonktür analiz edilebildiği seviyede Kırım'ın ilhakında olduğu gibi Rus devletinin yayılcı politika ve eylemlere giriştiği görülmektedir (Kavoğlu, 2020, s. 98).

Sade sert gücü merkeze alan ve hayat sahası oluşturma aksiyonlarının günümüzde sürdürülebilir olmamasından dolayı bu durumda dezavantajları bulunmaktadır. Rusya'nın Kırım'ı ilhakı durumu, Ratzel'in bahsetmiş olduğu devletler lazım olduğunda şiddete de başvurarak hayat alanlarını genişletmelidir teorisine dayanmaktadır (Taban, 2013, s. 26). Bir devletin başka bir ülkenin

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

toprağını işgal etmesi tehlikeli bir adımdır. Bu durum hem ülke toplumunca hem de vatandaşlarca destek görmesi ya da onaminin alınması önemli bir problemi doğurmaktadır. Bu durumun aşılması sürecinde özellikle kitle iletişim araçlarının kullanım pratikleri önemli bir unsurdur (Kavoğlu, 2020, s. 98).

Çalışmanın literatür araştırmasında Kırım'ın ilhaktan önceki durumuna ve ilhaka giden sürece neden olan sebeplere odaklanılmıştır. Kırım'ın ilhak edilmesinde tarihsel arka plana değinilerek Rusya'nın Kırım topraklarındaki hak iddiasına neden olan tarihsel bakış açısına yer verilmiştir. Tarihsel bakış açısının yanında Ukrayna'nın uluslararası ilişkileri ve Batı endeksli diplomasisi ilhak sürecini hızlandırdığı görülmektedir.

Araştırmanın literatüründe bu sorunsal üzerinde durulmuştur. Bulguların ortaya konulması için Rusya perspektifli Rosiyskaya Gazeta ve Ukrayna perspektifli Ukrainskaya Pravda medya organlarının ilgili konu üzerindeki haberlerinin incelenmesiyle haber üretim pratikleri ve haber çerçeveleri kavramsal düzeyde karşılaştırmalı olarak incelenmeye çalışılmıştır.

Kırım'ın İlhakının Tarihsel Arka Planı

Rusya Federasyonu'nun davranış biçiminin nedenleri, Rusya ve Kırım'ın ortak tarihinde derinlere dayanmaktadır. 15. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar Osmanlı İmparatorluğu'na bağlı olan Kırım Hanlığı, Kırım topraklarını işgal etmiş ve 1744'te bağımsızlığını ilan etmiştir. Ancak bu bağımsızlık uzun sürmemiş ve 1783'te Rusya tarafından ilhak edilmiştir. Aynı yıl Potemkin yarımadasının Ruslaştırılması süreci başlatılmıştır. 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın ilk yarısında, Kırım Savaşı'na bağlı göç, Ruslaştırma ve İkinci Dünya Savaşı'nın son dönemlerinde Kırım Tatarlarının Sovyetler tarafından Orta Asya'ya sürülmesi nedeniyle Kırım Tatar nüfusunun sayısında gözle görülür bir azalma yaşanmıştır (Matzek, 2016, s. 2). 20. yüzyıl ve öncesinde siyasi istikrarsızlığa ve çatışmalara sahne olan Kırım bu özelliğini 21. yüzyılda da devam ettirmiştir. Çarlık Rusya döneminde yaşanan siyasi istikrarsızlıklar SSCB iktidarına vasiyet olarak kalmıştır.

Sovyetler Birliği döneminde, 1954 yılına kadar Kırım, tartışmalı bir şekilde özerk bölge statüsünde bulunuyordu. Kırım'ın özerk bölge statüsü, 1654 yılında imzalanan Pereyeslav Antlaşması ile Ukrayna'nın Rus Çarlığı'na bağlanmasından önceye dayanıyordu. SSCB yönetimi 1954 yılında, Kırım'ı Ukrayna'ya bağlama kararı aldı. Bu kararın temeli, Pereyeslav Antlaşması'nın 300. yıl dönümü ve Ukrayna'nın yaşadığı toprak kayıplarıyla sıkıntılı dönemlerde destek olma arzusuna dayanmaktadır (Kenez, 2006, s. 229). Ancak, SSCB'nin bu kararı tartışmalı olmakla beraber Kırım'ın neden verildiği konusunda kesin bir fikir birliği bulunmamaktadır. Karara imza atan

Sovyetlerin o dönemki lideri Kruşçev, Pereyeslav Antlaşması'nın 300. yıl dönümü ve Ukrayna'nın yaşadığı zorluklar nedeniyle Kırım'ı Ukrayna'ya bir jest olarak vermiştir (Abdik, 2022, s. 78). Ancak, bu görüşe katılmayanlar, Andrew Wilson (2014, s. 99), Kırım'ın Ukrayna'ya bırakılmasının asıl amacının, Ukrayna topraklarında Rus nüfusunun artışına açık hale getirmek olduğunu savunmuştur. Bu şekilde, Kırım'daki kalabalık Rus nüfusu Ukrayna'ya giderek ve Rusların lehine bir demografik dönüşüm yaşanacaktır.

Kırım'ın Ukrayna'ya bağlanmasına 1954 yılındaki Sovyet iç dinamiklerine göre bakıldığında bu argümanın daha gerçekçi bir temeli olduğu söylenebilir. Stalin'in 1953 yılında ölmesiyle, SSCB içerisinde bir güç yarışı başlamıştır. Kruşçev bu süreç içinde gücünü artırıp, mevcut güç mücadelesini kazanmak adına böyle bir hamle yaparak gücünü arttırmaya çalışmıştır (Ziegler, 2009, s. 96).

Bu minvalden değerlendirildiğinde, SSCB hükümeti tarafından yürürlüğe geçen karar ve Ukrayna topraklarında doğmuş olan Kruşçev'in armağanı olmadığını savunmak mümkündür. Kruşçev'in Kırım'ı Ukrayna'ya bağlamasının arka planında başka nedenlerle ilgili farklı görüşler bulunmaktadır. Alınan tüm bu tartışmalı kararlara karşın 1954'ten 2014'teki gayri resmi ilhaka kadar, Kırım adası Ukrayna'nın toprağı olmuştur (Abdik, 2022, s. 79). Rusya Federasyonun Kırım'ı ilhak etmesinin arka planında bulunan bir neden 1954'te Kırım'ın Ukrayna'ya bağlanması olarak gösterilmektedir. Bu durum tarihsel hafızada derin bir iz bırakmıştır. 1991 SSCB'nin yıkılmasıyla beraber tarihsel hafızada iz bırakan bu durum iki kutuplu dünyanın son bulmasıyla beraber küresel politikaların etkisiyle Kırım konusu farklı bir boyut kazanmıştır. Ukrayna'nın batıyla yakınlaşma politikası ve NATO'ya üye olma düşüncesi Rusya için bir tehdit durumu doğurmuştur.

Kırım'ın ilhakından önce, Ukraynalı siyasilerin izlemiş olduğu iki politika ön plana çıkmaktadır. İlk olarak Batı'ya entegre olma arzuları bulunurken, ikinci politika olarak bu durumu engellemeye çalışan ve Ukrayna'yı etki alanında bulundurmaya çalışan Rusya ile sağlıklı ilişkiler geliştirme siyaseti söz konusudur. Bu durum, Ukrayna'nın kritik bir denge siyaseti izlemesine neden olmuştur. Ayrıca, ilhaktan önce Ukrayna'nın kırılgan olan iç dinamiklerini etkileyen iki devrim yaşanmıştır. İlki, post Sovyet ülkelerde görülen renkli devrimler olarak adlandırılan Turuncu Devrimdir. İkincisi ise Maidan devrimidir (Abdik, 2022, s. 79).

Ukrayna, bağımsızlığını kazandığı günden bu yana dış politikası açısından Batı ile Rusya Federasyonu arasında bir denge kurma zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Bu denge, Euromaidan protestolarından Kırım'ın ilhakına kadar uzanan süreçte sık sık kendini göstermiştir. Özellikle 2004 yılında yapılan seçimler ve Turuncu Devrim döneminde, Ukrayna'nın dış politikası Batı ve

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

Rusya arasındaki gerilimi yansıtmıştır. 2010 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ise, Rusya yanlısı politikalarıyla bilinen Viktor Yanukoviç'in Avrupa entegrasyonunu vurgulayan vaatlerine rağmen seçimi kazanması dikkat çekicidir. Ancak, Yanukoviç'in 2010-2014 yılları arasındaki yönetimi sırasında, Avrupa entegrasyonu sözlerine rağmen, Rusya Federasyonu'na tavizlerin verildiği bir dönem yaşanmıştır. Bu dönemde, Ukrayna'nın Rusya'ya daha fazla yaklaştığı ve Batı ile ilişkilerin zayıfladığı gözlemlenmiştir. Ancak, iç ve dış dinamiklerin etkisiyle bu denge zaman zaman değişiklik göstermekte ve ülkenin politikası, belirli bir eksen etrafında yoğunlaşmaktadır (Öztopal, 2018, s. 109). İki kutup arasında sıkışan Ukrayna siyasetçilerinin 2012 yılında "Dil Politika Yasasını" iptal etmesi Rusya'nın tepkisine neden olmuştur. Ukrayna'nın 27 bölgesinin 13'ünde en az %10 nüfusa sahip olan Rusçanın devlet dilleri arasından kaldırılması ve Ukraynacanın tek devlet dili olarak kabul edilmesi ilhaka zemin hazırlayan sebeplerden olmuştur (Redçenko, 2017, s. 217).

Son dönemler Ukrayna'nın batıya entegre olma siyaseti ve ABD ile kurulan yakın ilişkiler Rusya'yı rahatsız etmiş ve tehdit durumu algısı oluşturmuştur. Bu durum Rusya tarafından gerçekleştirilecek olan Kırım'ın ilhakını hızlandırmıştır. Günümüze gelindiğinde hem Kırım ilhak edilmiş hem de Ukrayna'nın özellikle Rus nüfusunun yoğun olduğu bölgeler işgal edilmiştir.

Kırım'ın İlhakı

Ukrayna bulunmuş olduğu konum itibarıyla NATO ve AB için, siyasi, stratejik ve ekonomik açıdan kritik bir öneme sahip olmuştur. Bu durumundan dolayı Batı politika olarak Ukrayna'yı etkisi altına almaya çalışmıştır. Batı'nın bu girişimleri her zaman Rusya'yı ciddi şekilde rahatsız etmiştir. Ukrayna devleti, Rusya'nın baskıları sonucunda AB ile imzalaması düşünülen ortaklık anlaşmasından vazgeçtiğini açıklamıştır (Konak, 2019, s. 85). AB ile ortaklık anlaşmasını imzalamayıp Rusya ile iş birliği geliştirmeyi seçen Cumhurbaşkanı Viktor Yanukoviç'in kararı, Kiev Bağımsızlık Meydanında muhalifler tarafından protesto edilmiştir. Eylemler güvenlik güçlerince baskı ve şiddet kullanılarak bastırılmaya çalışılmıştır. Bu durum, gerilimin iyice tırmanmasına sebep olmuştur (İmanbeyli, 2014, s. 1-2).

Batı destekçileri ile Rus yanlıları arasındaki siyasi çatışma sonucunda başlayan ayaklanma, kamu binalarının işgal edilmesine kadar varmıştır. Tüm bu olaylar neticesinde Rusya lehine politika oluşturan Cumhurbaşkanı Yanukoviç ülkeyi terk etmek durumunda kalmış ve Rusya'ya sığınmıştır (Ağır, 2016, s. 25).

Rusya'nın Kırım'ı ilhaki, dönemin Cumhurbaşkanı Viktor Yanukoviç'in görevden ayrılmasından kısa bir süre sonra, Şubat 2014'ün sonlarında, "küçük yeşil adamlar" olarak adlandırılan, rütbesi bulunmayan silahlı grupların Yarımada'da ortaya çıkmasıyla başlamıştır. Yaygın olarak "hibrit

savaş” olarak nitelendirilen çatışmanın başlangıcı olmuştur. Gayri resmi silahlı gruplar Kırım hükümetini ve parlamento binalarını ele geçirmiştir. Rusya yanlısı aktörler ise Kiev’in yeni cumhurbaşkanının batı yanlısı olduğunu iddia etmiştir. Bu durum, Ruslar ve Rusça konuşanlar için önemli bir tehdit oluşturmaktadır (Paul, 2015, s. 2). Kırım’ın Rusya’ya katılımını meşrulaştırmak için kullanılan temel argümanların başında, merkezi hükümetin ve silahlı kuvvetlerinin yerel halka karşı gerçekleştireceği kitlesel infazların önlenmesi şeklinde biçimlenmiştir. Bu argüman 2008 yılında bağımsızlığı tanınan Abhazy ve Güney Osetya olaylarıyla benzerlik göstermektedir (Redçenko, 2017, s. 216). Rusya Devlet Başkanı Putin, Kırım ve Sivastopol’un ilhakını açıklarken söylemlerinde Maydan göstericilerini hedef almıştır. Maydan’ın ana faillerinin milliyetçiler, Neo-Naziler, Rus düşmanları ve Yahudi karşıtları olduğunu iddia etmiştir (Russian.Rt, 2014).

2014 yılında, Ukrayna’da yaşanan siyasi kriz Kiev’deki kargaşa ortamı Kırım’a taşınmıştır. Gerginliğin artmasıyla birlikte Akmescit’te (Simferopol) Kırım Özerk Cumhuriyeti Parlamentosu önünde ayrılık karşıtı Ukraynalılar ve Kırım Türkleri ile ayrılık yanlısı Ruslar farklı zamanlarda mitingler düzenlenmeye başlamıştır (Tansoy, 2018, s. 58). Ukrayna halkı ile Kırım Türkleri, Batı’dan yana tavır koymuştur. Kırımlı Ruslar ise Rusya ile bütünleşme yönünde karar almıştır (Dünya Bülteni, 2014). Moskova destekli siyasetçiler ve aktivistler, Rusya’dan yardım talep etmek amacıyla mitingler düzenlemişlerdir. 27 Şubat 2017’de, Kırım parlamentosu ve yerel hükümet binaları silahlı kişiler tarafından ele geçirilmiş ve binalara Rus bayrağı asılmıştır. Silahlı, ancak herhangi bir arma veya rütbe işareti olmayan, üniformalı kişilerin, gönüllü halk milisi oldukları iddia edilmiştir. Silahlı birlikler devlet dairelerini ve havalimanlarını kontrol altına almışlardır (Sarıkaya, 2014, s. 92). Kırım Parlamentosu ve Başbakanlık binası, silahlı kişiler tarafından ele geçirilmiş ve bu durumun ardından başbakan seçilen Sergey Aksenov, Kırım Özerk Cumhuriyeti’nin statüsünün Ukrayna’ya bağlı bir cumhuriyet olarak devam edip etmeyeceği konusunda referandumun gerçekleştirileceğini açıklamıştır (Özdal & diğ., 2014, s. 6). Rusya yanlısı Kırım parlamentosu, Rusya ile birleşmeye yönelik olarak, Kırım Özerk Cumhuriyeti’nin ve Sivastopol kentinin bağımsızlığına ilişkin bildiriye kabul etmiştir. Rusya’nın anayasasına göre, federasyona katılmak isteyen bir bölgenin bağımsız olması ve kendi isteği ile katılma kararı alması gerekmektedir. Dolayısıyla, kendi isteği ile katılım sağlanarak alınan bağımsızlık şartı yerine getirilecek ve 16 Mart’taki referandumla bu durum resmileştirilecektir (Özbay, 2014, s. 10). Kırım Türkleri, KTMM etrafında birleşerek Kırım’ın en örgütlü grubunu oluşturmuştur. Ancak, Rusya’ya bağlanmaya karşı çıktıkları için referandumu protesto ederek seçime katılmamışlardır. Kırım’da yönetimi ele geçiren konsey, referanduma katılımın %83 olduğunu ve seçmenlerin %96,77’sinin

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

Rusya'ya katılmak yönünde oy kullandığını açıklamıştır (KHA, 2014). 16 Mart 2014'te, silahlı grupların sandıkların yanında bulunduğu belirtilmiştir. Gayri meşru referandum hakkında uluslararası toplum, oylamayı, bunun gerçekleştiği özgür ve adil olmayan koşulları kınamıştır.

Referandumda seçmenlere iki seçenek sunulmuştur: “1. Kırım'ın yeniden Rusya Federasyonu'na bağlanmasını destekliyor musunuz?” (Bebler, 2015, s. 10) ve “2. 1992 Kırım Cumhuriyeti Anayasası'nın restorasyonunu ve Kırım'ın Ukrayna'nın bir parçası olarak statüsünü destekliyor musunuz? (Bebler, 2015, s. 10). Ukrayna Anayasası'nın 73. Maddesinde belirtildiği üzere “Ukrayna topraklarının değiştirilmesi sorunları yalnızca tüm Ukrayna referandumuyla çözümlür” (Ukrayna, 1996) ifadesini ihlal etmektedir. Bu nedenle Ukrayna hükümeti bu referandumu yasal olarak tanımamıştır (Matzek, 2016, s. 3). Referandum sırasında hiçbir tarafsız kurumsal gözlemcinin olmaması (AGİT başkanı Didier Burkhalter iki nedenden dolayı daveti reddetti: referandumun anayasaya aykırılığı ve Kırım'ın AGİT'e katılan bir konu olmaması) ve Kırım'daki medyanın 28 Şubat 2014'ten bu yana Rusya'nın kontrolü altında olması bilgilerin taraflı olması ihtimalini güçlü kılmaktadır (Matzek, 2016, s. 4). Tüm bu ihlallere rağmen 18 Mart 2014 tarihinde V. Putin, Kırım ve Sivastopol'ün Rusya'ya katılımını sağlayan anlaşmayı Kırım yönetimi ve Sivastopol belediye başkanıyla birlikte imzalamıştır (Gaynullin, 2020, s. 29).

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma Rusya'nın Kırım işgalini konu almış olup bu kapsamda söz konusu olayın medyadaki yansımalarına odaklanmıştır. 24.02.2014-09.03.2014 tarih aralığındaki haberlerde Rusya ve Ukrayna medyasında savaşın sunum biçimleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Federasyon Devleti yayın organlarından birisi olan Rosiyskaya Gazeta ve Ukrayna yayın organlarından ise Ukrainskaya Pravda gazeteleri örneklem olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda zaman ve mekân sınırlılığı yapılmıştır. Mekân sınırlılığı yapılırken çalışmaya konu olan Rusya ve Ukrayna seçilmiştir. Zaman sınırlılığı yapılırken ise işgalin ilk günlerinde haberlerin yoğun olarak yapıldığı 24.02.2014 ve 09.03.2014 tarih aralığı seçilmiştir.

Bu çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Haberlerde yer alan söylemler, araştırma soruları çerçevesinde kodlanarak, içerik analizi tekniklerinden frekans ve kategorik analiz teknikleriyle çözümlenmiştir. Frekans ve veri analizi tekniğiyle sayısal olgular tablo haline getirilmiş ve sayısallaştırılmıştır. Elde edilen veriler IBM SPSS Statistics 23 programında analiz edilerek yüzde hesaplamalarına ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında, Kırım'ın ilhaki olgusu merkeze alınarak bu kapsamda haber sunum türlerini tanımlamak için şu sorulara yanıt aranmıştır.

1. Rosiyskaya Gazeta ve Ukrainskaya Pravda gazetelerinin haber yapımında hangi kaynakları kullanmaktadır?
2. Kırım'daki güncel duruma ilişkin haberler nelerdir?
3. Rusya'nın olaylar hakkında geliştirdiği argüman ve eylemlerini konu alan haberlerin orantısal durumu nedir?
4. Rus hipotezlerini destekleyici argümanlara/görüşlere yer veren haber sayıları nedir?
5. Ukrayna'nın olaylar hakkında geliştirdiği argüman ve eylemlerini konu alan haberlerin oranı nedir?
6. Ukrayna tezlerini destekleyici argümanlara/görüşlere yer veren haberlerin oranı nedir?
7. Sorunun Rusya yazılı basınında ele alınış biçimi nasıl olmuştur?
8. Sorunun Ukrayna yazılı basınında ele alınış biçimi nasıl olmuştur?

Veri Toplama

Kırım'ın ilhaki konusunda 24.02.2014 ve 09.03.2014 tarih aralığındaki yayınlanan haberlerden faydalanılarak bilgiler toplanmıştır. Ulaşılan kaynaklar tarama yöntemi ve seçilen iki haber ajansının sitesindeki arşivler taranarak bilgilere ve verilere ulaşılmıştır. Bu çalışmada içerik analizi yönetimi kullanılarak araştırma yapılmıştır. Haber sitelerinden 164 haber elde edilmiştir. Bu haberlerden Rosiyskaya Gazeta'dan 81 haber ve Ukrainskaya Pravda haber sitesinden de 83 haber çalışmaya konu olmuştur.

Kodlama

Haber bülteni kaynakları, görseli bulunan haberler, görsellerin içeriği, yer adları, yazar adları, yazarların cinsiyeti ve siyasi aktörlerin adı şeklinde Rosiyskaya Gazeta ve Ukrainskaya Pravda gazeteleri ekseninde bir kodlama formu yapılmıştır. Kodlamalar ve kodların içeriği şu şekildedir:

Haberin kaynaklarına ilişkin kodlar: Haberlerde yer alan sosyal aktörlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda haberin aktörleri, cumhurbaşkanı/başbakan, milletvekilleri bürokratlar, alan uzmanları, diğer kişiler (kimliği belirsiz kişiler) şeklinde sınıflandırılmıştır.

Haberin görsellerine ilişkin kodlar: Bu birimde haberlerde yer alan görsellerin var olup olmadığı yönünde "var" veya "yok" şeklinde kodlama gerçekleştirilmiştir.

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

Haberin görsellerinin türüne ilişkin kodlar: Bu birimde haberlerde yer alan görsellerin kategorisine ilişkin kodların belirlenmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda haberin görselinin türüne ilişkin kodlar Rosiyskaya Gazeta'ya göre Asker ve Halk, Halk, Asker, Halk ve Askeri Araçlar ve Donanma Deniz Araçları şeklindedir. Ukrainskaya Pravda'ya göre, Rusya'nın Bürokratları, Halk, Uluslararası Kuruluşların Aktörleri, Askeri Araçlar, Asker ve Sosyal Medya Iconları şeklindedir.

Haberlerde geçen yer adları türüne ilişkin kodlar: Bu birimde haberlerde yer alan yer isimlerinin kategorisine ilişkin kodların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Rosiyskaya Gazeta'de adı geçen 20 yer ismi bulunmaktadır. Yer isimlerinde Kırım, Moskova, belirsiz yer adı, Rostov-Na-Donu, Rusya, Bryansk, Jeneva, Voronej, Tunus, Sevastopol, Rim, Astrahan, Petersburg geçmektedir. Ukrainskaya Pravda ise 17 yer adı geçmektedir. Yer isimlerinde Kırım, belirsiz konum adı, Moskova, Harkov, Ukrayna, Kiev, Brüksel, Sevastopol, Washington, Çekya, New York, Paris, Türkiye, Donetsk geçmektedir.

Haberin yazar cinsiyetlerine ilişkin kodlar: Bu birimde haberlerde yer alan yazarların cinsiyet türüne göre "erkek" ve "kadın" şeklinde kodlama gerçekleştirilmiştir.

Haberlerin yazar adlarına ilişkin kodlar: Bu birimde haberlerde yer alan yazar adlarına ilişkin kodların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Rosiyskaya Gazeta'de, Belirsiz yazar adı, Vladislav Vorobyov ve Yuriy Snegerev en çok kodlanan isimlerdir. Bunlara ek olarak Evgeniy Şestakov, Oleg Koryakin, Nadejda Yermalova, Aleksandr Samojnev, Nikolay Grişenko, Vitaliy Petrov vb isimler geçmektedir. Ukrainskaya Pravda gazetesinde yazar adları belirsiz olarak kodlanmıştır.

Haberin siyasi aktörlerine ilişkin kodlar: Bu birimde haberlerde yer alan siyasi aktörlerine ilişkin kodların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Rosiyskaya Gazeta'de, siyasi aktör yok, Sergey Aksenov, Vladimer Konstantinov, Viktor Yanukoviç, Verhovniy Sovet Ark, Yuriy Snegerev, Farid Muhametşin, Parlament Krıma, Vitaliy Çurkin, Vladimer Çijov, Barak Obama vb şeklindedir. Ukrainskaya Pravda'da ise siyasi aktör yok, Vladimir Putin, Vladislav Seleznev, Dimitri Medmedev ve Andrey Deşitsa vb. şeklindedir.

Bulgular

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları IBM SPSS Statistics 23 programında analiz edilmiştir. Bulguların yüzde ve frekans verilerine yer verilmiştir.

Rossiyskaya Gazeta’da Kırım İlhakı Hakkında İlk 14 Günde Yayınlanan Haberler

Tablo 1: Rossiyskaya Gazeta Haber Başlıkları

Haber Kanalı: Rossiyskaya Gazeta		
Nº	Haber tarih	Haber Başlığı
1	23.02.2014	Ukrayna’da Nazi ideolojisi yeniden canlanıyor
2	26.02.2014	Simferopol’de Kırım Parlamento toplantısı iptal edildi
3	26.02.2014	Kiev sokaklarındaki siyasi tutuklular Kırım yarımadasına da yayıldı
4	26.02.2014	Yuriy Snegirev: Yeni Ukrayna tarihi inanılmaz bir hızla değişiyor
5	27.02.2014	Tataristan Parlamentosu “Maydan” aracılığıyla karar alınmasına karşı çıktı
6	27.02.2014	Kırımın halkı özerkliğin kaderini referandumla belirleyecek
7	28.02.2014	Moskova, Kırım konusunda Ukrayna ile danışmayı gerek görmüyor
8	28.02.2014	Rusya Federasyonundaki Ukrayna Büyükelçiliği Müsteşarına, Kırım’daki olaylar nedeniyle protesto notası verildi
9	28.02.2014	Yanukoviç askeri destek istemeyi düşünmüyor
10	28.02.2014	Yanukoviç: Ukrayna “birlik ve bölünmez” şeklinde kalmalı
11	28.02.2014	Viktor Yanukoviç: Kırım Ukrayna’nın bir parçası olarak kalmalı
12	28.02.2014	Kırım Başbakanı Rusya’dan özerklik için mali yardım bekliyor
13	01.03.2014	Ukrayna’daki huzursuzluk 94 kişiyi öldürdü
14	01.03.2014	Rusya, Kırım’a yönelik olan uluslararası arabuluculuk misyonuna karşıdır
15	01.03.2014	Rostov bölgesi delegasyonu Kırım’a geldi
16	01.03.2014	Rusya’nın AB Büyükelçisi: Simferopol Havalimanında Rus askeri yok
17	01.03.2014	Rusya, ABD Cumhurbaşkanı’nın tehditlerine karşı sakin şekilde yanıt verdi
18	01.03.2014	Rusya Federasyonu, Kırım’ın barışın sağlanmasına yönelik yardım talebini görmezden gelmeyecek
19	01.03.2014	Kırım Başbakanı özerkliğin tüm güç departmanlarını kendisine bağladı
20	01.03.2014	Rusya Dışişleri Bakanlığı Ukrayna yöneticilerini provokasyonlara karşı uyardı
21	01.03.2014	Kırım’ın statüsüne ilişkin referandum 30 Mart’ta olacak
22	01.03.2014	Yuri Snegirev: Simferopol polisi Aksenov’a bağlılık yemini etti
23	01.03.2014	Federasyon Konseyi, Rus askerinin Kırım’a gönderilmesi olasılığını reddetmiyor
24	01.03.2014	Rus havacılığı Kırım’a uçmayı iptal etme durumu yok

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

25	01.03.2014	Kırımlıları Kırım Tatarlarına yönelik olası provokasyonlara karşı uyarıldı
26	01.03.2014	Vladimir Vasiliev: Ukrayna'daki durum son derece tehlikeli
27	01.03.2014	Peskov: Silahlı kuvvetlerin yurt dışında kullanılması ve büyükelçinin ABD'den geri çağırılması hakkında kararlar henüz alınmadı
28	01.03.2014	Vladimir Putin Ukrayna'daki durumu dünya liderleriyle görüştü
29	01.03.2014	Tataristan Cumhurbaşkanı: Maydan'dan iyi bir şey beklenemez
30	02.03.2014	Rostov bölgesi Kırım'a yardım etmeyi hazır
31	02.03.2014	Belgorod yakınlarında kimliği belirsiz kişiler Moskova-Kırım otoyolunu kapatmaya çalıştı.
32	02.03.2014	Vladimir Putin, Barack Obama ile Ukrayna'daki durumu görüştü
33	02.03.2014	Ukrayna'daki yurttaşlara destek yürüyüşü Moskova'da sona erdi
34	02.03.2014	Krasnodar'da Kırım'a destek mitingi gerçekleşti
35	02.03.2014	Rusya Federasyonu halkı Ukrayna'daki durumdan endişe duyuyor
36	02.03.2014	Viktor Yanukoviç: Verkhovna Rada tek meclisli parlamento gayri meşrudur
37	02.03.2014	Kırım'ın tüm güç yapıları özerkliğin liderliğine tabi hale geldi
38	02.03.2014	Valentina Matvienko: Rusya ile Ukrayna arasında savaş olmayacak
39	02.03.2014	Sergey Aksenov: Kırım ileri karakol olmalı
40	02.03.2014	Devlet Duması milletvekilleri Ukrayna'daki olaylara tepki gösterdi
41	02.03.2014	Rusya Federasyonu: Federasyon Konseyi, cumhurbaşkanına Ukrayna topraklarında silahlı kuvvetlerin kullanılmasına izin verdi
42	02.03.2014	Rusya, Ukrayna'nın Rusça konuşan nüfusunu misillemelerden korumaya hazır
43	03.03.2014	Rusya genelinde Ukrayna halkına destek mitingleri düzenlenecektir
44	03.03.2014	Kırım parlamentosu Moskova saatine geçilmesini önerdi
45	03.03.2014	Devlet Duması Ukrayna hükümetinin kararlarının meşruiyetini değerlendirecek
46	03.03.2014	Batı medyası Rusya'nın Ukrayna konusundaki tutumunu desteklemeye başladı
47	03.03.2014	Kırım kendi donanmasını yapacak
48	03.03.2014	Medvedev, Rusya'dan Kırım'a köprü inşaatının başlatılması emrini verdi
49	03.03.2014	Kamu Odası üyeleri durumu izlemek için Kırım'a gidecek
50	03.03.2014	Binlerce Bryansk insanı Ukraynalıları desteklemek için sokağa çıktı
51	04.03.2014	Sergey Lavrov: Ukrayna'daki krizi tüm siyasi güçler tarafından çözülmeli
52	04.03.2014	Rusya, şiddetin Ukrayna'nın doğusuna yayılma ihtimalinden endişeli

Journal of Turkic Civilization Studies

53	04.03.2014	Çurkin: Rusya'nın Kırım'a 25 bin asker yerleştirmesinde hakkı var
54	04.03.2014	Tataristan, Kırım'a yardım için yardım fon toplamaya başladı
55	04.03.2014	Üç Ukrayna uçaksavar füze alayı Kırım'a geçti
56	04.03.2014	Kırım liderliği Devlet Duması ile görüşme için Moskova'yı ziyaret edecek
57	04.03.2014	Ukrayna halkına destek amacıyla Voronej'de miting düzenlendi
58	04.03.2014	Ukrayna'nın güneyinde ve doğusunda eski ve yeni yetkililer halkı duymuyor
59	04.03.2014	Moskova, Kırım'a sosyal ve mali alanlarda yardım edecek
60	04.03.2014	Lavrov, Rusya'nın Ukrayna'daki duruma ilişkin tutumunun dürüst olduğunu söyledi
61	05.03.2014	Vladimir Putin gazetecilerin Ukrayna ile ilgili sorularına cevap verdi
62	05.03.2014	Kırım, Kiev'deki "gayri meşru otoritelerle" müzakere yapmayı reddetti
63	05.03.2014	Kırım milletvekilleri Rusya Devlet Duması liderleriyle görüşecek
64	05.03.2014	Referandumun sonrasında Sevastopol Kırım'ın bir parçası olabilir
65	05.03.2014	BM Özel Temsilcisi Serry Kırım'daki görevini tamamladı
66	05.03.2014	Rusya Kırım'ı ilhak etmeyi ve Ukrayna'ya asker göndermeyi düşünmüyor
67	05.03.2014	Kırım Cumhuriyeti bugün nasıl yaşıyor ve gelecek hakkında ne düşünüyor?
68	05.03.2014	AB ülkeleri ABD'nin Rusya karşıtı yaptırımlarını desteklemek için acele etmiyor
69	06.03.2014	Tataristan Cumhurbaşkanı: Kırım'ın sorunları diplomatik şekilde çözülebilir
70	06.03.2014	Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, ABD Dışişleri Bakanı ile Ukrayna'daki durum hakkında görüştü
71	06.03.2014	Ukrayna'daki yurttaşları Rusya'nın diğer bazı şehirlerinde de destekledi
72	06.03.2014	Kamu Odası Kırım'a gözlemci gönderecek
73	08.03.2014	Federasyon Konseyi, Kırım'ı Rusya'nın tam teşekküllü bir bölgesi olarak görüyor
74	08.03.2014	Moskova'da Kırım halkına destek amaçlı bir miting konseri düzenlendi
75	09.03.2014	Kırım Yüksek Konseyi Başkanı yaklaşan referandumu tarihi bir şans olarak nitelendirdi
76	09.03.2014	Astrahan'da Ukrayna halkına destek mitingi düzenlendi
77	09.03.2014	St. Petersburg'da Ukrayna halkına destek mitingi düzenlendi
78	09.03.2014	Kırım, Rusya içerisinde de parlamenter cumhuriyet statüsünün devam etmesini bekliyor
79	09.03.2014	Kırım, Rus bölgelerinden mali yardım almaya başladı

Ukrainskaya Pravda'da Kırım İlhakı Hakkında İlk 14 Günde Yayınlanan Haberler

Tablo 2. Ukrainskaya Pravda Haber Başlıkları

Haber kanalı: Ukrainskaya Pravda		
Nº	Haber tarihi	Haber başlığı
1	24.02.2014	Amerika Birleşik Devletleri Rusya'yı Ukrayna işlerinde askeri müdahaleye karşı uyardı
2	24.02.2014	Lukashenko "Ukrayna'yı yok etmesinler" diye endişe ediyor
3	24.02.2014	Medvedev: Büyükelçinin geri çağırılması, Rusya vatandaşlarının yaşam tehdidi olduğu anlamına gelir
4	24.02.2014	Medvedev Ukrayna hükümetinin meşruiyetinden şüphe duyuyor
5	24.02.2014	Avakov, Rus kuvvetlerinin Kırım'daki bazı "olumsuz eylemlerinden" bahsetti
6	25.03.2014	Rusya, Kırım'da toplu halde pasaport dağıtmaya hazırlanıyor. Asker göndermek için mi?
7	25.03.2014	Rusya Devlet Duması Ukrayna halkını Rus vatandaşı yapmayı teklif ediyor
8	25.03.2014	Saakaşvili, Putin'in Kırım'daki planlarının nasıl bozulabileceğini anlattı
9	25.03.2014	Sikorski şunu hatırlattı: ABD, İngiltere ve Rusya Ukrayna'yı korumayı sözü verdi
10	25.03.2014	Rusya yanlısı güçler "bağımsızlık" arayışıyla Kırım Konseyi'ni engelledi
11	25.03.2014	Rusya, "Ukrayna'daki Ruslar tehdit edilirse" müdahale etme sözü verdi
12	26.03.2014	Kharkov Kent Konseyi'nin bayrak direğine Rus bayrağı asıldı
13	26.03.2014	Kırım Yüksek Konseyi yönetimindeki Tatarlar "Ukrayna'ya şan olsun!" sloganları atıyor.
14	26.03.2014	ABD uzmanları reformlara yardım etmek için Ukrayna'ya geldi
15	26.02.2014	Kırım parlamentosu Ukrayna'dan ayrılma sorununu gündeme getirmediklerini belirtti.
16	26.03.2014	NATO, Ukrayna sınırlarının dokunulmazlığını gözetme sözü verdi
17	26.03.2014	Türkiye Dışişleri Bakanlığı Kırım'a "ihtiyatlı" olma çağırısında bulundu
18	27.03.2014	AP, Rusya'ya Ukrayna sınırlarının garantörü olduğunu hatırlatacak
19	27.03.2014	Kırım Bakanlar Kurulu binasına 120'den fazla profesyonel eğitimli kişi el koydu
20	27.03.2014	NATO, Rusya'ya Kırım'daki durumu tırmandırmaması çağırısında bulundu
21	27.03.2014	Kırım'da insanlar Rus bayraklarıyla Ukrayna'nın tek meclisli parlamentosunun içine girdi
22	27.03.2014	Büyükelçi: ABD Ukrayna'nın bütünlüğünü savunuyor
23	27.03.2014	Kırım parlamentosunun liderliği 25 Mayıs'ta referandum yapılmasını istiyor

Journal of Turkic Civilization Studies

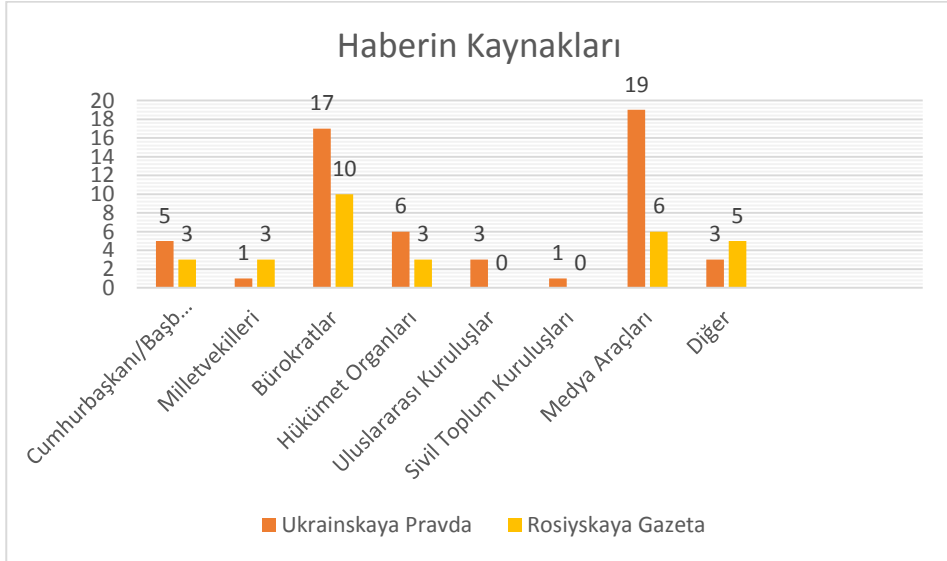
24	27.03.2014	Yatsenyuk: Ruslar bizimle savaşmayın
25	27.03.2014	ABD Ukrayna'nın bütünlüğünü destekledi ve NATO henüz Rusya'nın müdahale edip etmeyeceğini bilmiyor
26	27.03.2014	Novinsky, Kırımlılara Ukrayna'nın bütünlüğü çağrısında bulundu
27	27.03.2014	Kırımlı Ukraynalılar yetkililerden korunmasını istedi
28	28.03.2014	Simferopol havaalanında 150 askeri ve 4 kamyon getirildi
29	28.03.2014	Avakov: Kırım havaalanları Rus ordusu tarafından engellendi, bu silahlı bir işgaldir
30	28.03.2014	Medya: Rus ordusu Krymaerorukh'u engelledi
31	28.03.2014	Rusya Dışişleri Bakanlığı, Kırım'daki zırhlı personel taşıyıcıların Rus olduğunu doğruladı
32	28.03.2014	Rus uçakları Kırım'a indi, zırhlı personel taşıyıcıları Semferopol'e doğru yola çıktı
33	28.03.2014	Kunitsyn: Kırım'da Rusya'nın silahlı işgali var
34	01.03.2014	Obama, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal durumunda ödeyeceği bedel konusunda uyardı
35	01.03.2014	Kırım Parlamentosu altında makineli tüfekli Rus askerler var
36	01.03.2014	Devlet Duması Putin'e Kırım'daki durumu istikrara kavuşturması çağrısında bulundu
37	01.03.2014	Putin, Ukrayna Silahlı Kuvvetlerini kullanmak için Federasyon Konseyinden izin istedi
38	01.03.2014	Rusya Ukrayna'ya savaş ilan etti
39	01.03.2014	Turçinov: Rusya Federasyonu'nun davranışı Ukrayna'nın egemenliğine doğrudan saldırıdır
40	01.03.2014	McCain: Putin Soğuk Savaş istiyor gibi görünüyor
41	02.03.2014	Ashton, Rusya'nın Ukrayna'ya asker gönderme kararını kınadı
42	02.03.2014	Kırım'daki Rus ordusu Ukrayna'daki askeri birimlerdeki silahları kaldırıyor
43	02.03.2014	Rus askerleri Sivastopol'da Ukraynalı bir birliğe saldırdı
44	02.03.2014	Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline karşı düzenlenen mitinge katılanlar Moskova'da gözaltına alındı
45	02.03.2014	Kırım'da da Rus işgaline karşı miting gerçekleşti
46	02.03.2014	Komutan: Kırım İçişleri Bakanlığı'nın iç birlikleri halka sadık
47	02.03.2014	Medvedev, Ukrayna'yı "uzanan eli olan fakir bir akraba" olarak nitelendirdi
48	02.03.2014	NATO, Rusya'yı askeri operasyonlarını yoğunlaştırdığı için kınadı
49	03.03.2014	Japonya Rusya'nın eylemlerinden memnun değil, Çin ise barış çağrısında bulundu
50	03.03.2014	Sınır Güvenlik Servisi: Rus ordusu sınır muhafızlarına baskı yapıyor ve saldırıyor
51	03.03.2014	Rus savaşçılar hava sahasını iki kez ihlal etti

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

52	03.03.2014	Deshchytisia: Ukrayna savaşmak ve Rus halkına dava açmak istemiyor
53	03.03.2014	Rusya, Ukrayna'nın kara sınırlarına asker ve teçhizat çekiyor
54	03.03.2014	AB Rusya'yı Ukrayna'daki askeri eylemlerini durdurmaya çağırıyor yaptırım tehdidinde bulunarak
55	03.03.2014	Çek Cumhuriyeti, Putin onları korumaya gelir diye Rusların içeri girmesine izin vermekten korkuyor
56	04.03.2014	Ukrayna Dışişleri Bakanlığı: Rusya tarafında sınırın yakınında askeri teçhizat birikiyor
57	04.03.2014	Sergeev: Rusya, Ukrayna anakarasını işgal etmeye hazırlanıyor
58	04.03.2014	Kazakistan, Rusya'nın Ukrayna'daki eylemleri hakkında "ciddi bir görüşme" talep ediyor
59	04.03.2014	Putin: Kırım'da ordu halkla birleşti
60	04.03.2014	Putin: Rusya istemediği sürece Kırım'ı ilhak etmeyecek
61	04.03.2014	Putin'in bahsettiği Kırım'ın "meşru müdafasında" Rus silahları var
62	05.03.2014	Rus birlikleri Fiolent'teki uçaksavar füze alayındaki Ukrayna nesnelere imha etti
63	05.03.2014	Parubiy: Rusya, askerlerini AGİT'ten saklamaya çalışıyor
64	05.03.2014	Rus ordusu Kerç'te bir birliği bloke etti ve silahlarını teslim etmelerini talep etti
65	05.03.2014	ABD Ukrayna'daki krize tepki gösteriyor: Tatbikatlar yapacak ve uçak sağlayacak
66	05.03.2014	NATO, Ukrayna nedeniyle Rusya ile iş birliğini yeniden değerlendiriyor
67	05.03.2014	Putin, Kırım'daki işgalcilerin belgelerini ve cep telefonlarını aldı
68	06.03.2014	Kerry: Batı, Ukrayna ile Rusya arasındaki müzakerelerde ısrar edecek
69	06.03.2014	Deşçitsa: Kiev, Moskova ile müzakereleri sabırsızlıkla bekliyor
70	06.03.2014	Ruslar Ukrayna'yı engellemek için Kırım'da gemilerini batırdılar
71	06.03.2014	Rus işgalciler Kırım'da bir Ukrayna helikopterine el koydu
72	06.03.2014	Devlet Duması Kırım'ı Rusya'ya ilhak etmeye hazırlanıyor
73	06.03.2014	Rus televizyon kanalı Kırım'daki yayın frekanslarına el koydu
74	06.03.2014	Kırımlılar, Kırım'da Rusya ve birliklerine karşı eylemler düzenliyor
75	06.03.2014	ABD, Rusya'ya yaptırım uyguluyor
76	06.03.2014	Dışişleri Bakanlığı: Rusya, Ukraynalı askerlerin üniformasını giymiş provokatörler hazırlıyor
77	06.03.2014	Obama: Kırım'da yapılması planlanan referandum uluslararası hukuku ihlal edecek
78	06.03.2014	Akhmetov: Rusya, Ukrayna'nın egemenliğine daha fazla saygı göstermeli
79	07.03.2014	BM Güvenlik Konseyi Kırım'daki "referandumu" tanımıyor

80	07.03.2014	AGİT Komiseri Kırım'daki Ukraynalılar ve Tatarlar risk altında
81	07.03.2014	Koval: Rus ordusu Putin'in suç emirlerini yerine getirmek istemiyor
82	07.03.2014	Kırım referandumu için hazırlanan yedek oy pusulalarının %22'si
83	08.03.2014	Sevastopol'da Rus askerleri Ukrayna askeri birliğine baskın düzenledi
84	08.03.2014	Dışişleri Bakanlığı: Kırım'daki referandum yasa dışı, Rusya gözlemcilerle müdahale etmemesi isteniyor
85	08.03.2014	Rus askeri teçhizatı Simferopol'e ulaştı
86	08.03.2014	Rusya Federasyonu silahlı ordusu ve "meşru müdafaa" teçhizatı ve sınır muhafız karakollarını yok ediyor
87	09.03.2014	Rusya Çeçenleri Kırım'a getirdi ve "Grad"ı nakletmeye hazırlanıyor
88	09.03.2014	Rus askerleri Ukraynalı adına video mesaj kaydediyor
89	09.03.2014	Kırım'da tüm Ukrayna televizyon kanalları kapatıldı
90	09.03.2014	Türkiye, Ukrayna'nın toprak bütünlüğünü savunmasına yardımcı olacak
91	09.03.2014	Rus ordusu Saki'deki havaalanını ele geçirdi. Makineli tüfeklerini yerleştiriyorlar
92	09.03.2014	Klitschko: doğu Ukrayna'da referandum Rusya'dan "siyasi titushki" talep ediyor

Ukrainskaya Pravda ve Rosiyskaya Gazeta Haberinin Kaynaklarına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Şekil 1: Ukrainskaya Pravda ve Rosiyskaya Gazeta Haber Kaynakları

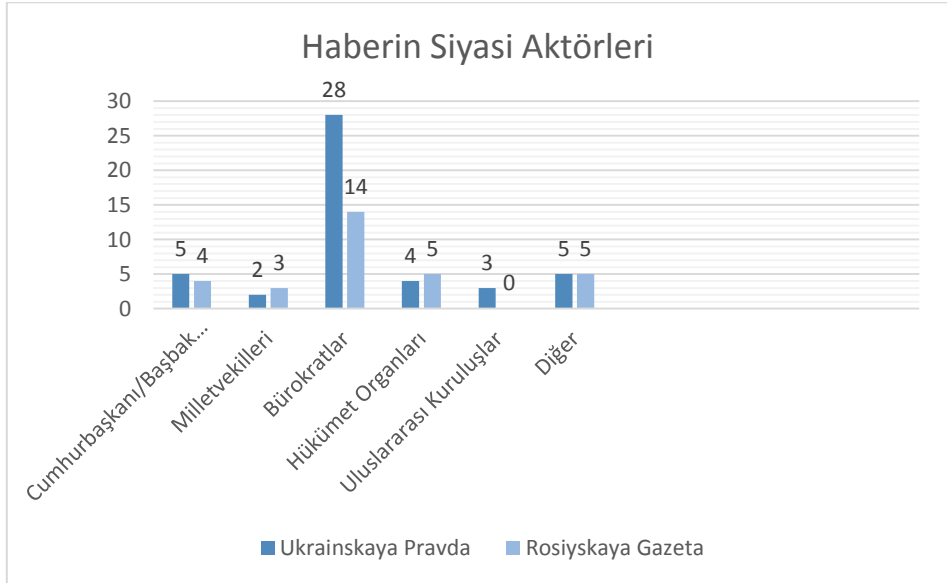
Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

İki ülkenin medya kuruluşlarının haberlerinde, Kırım'ın ilhakını anlatan ve olayla ilgili çok fazla haber aktörüne rastlanmaktadır. Haberlerin aktörleri, cumhurbaşkanı/başbakan, milletvekilleri, bürokratlar, hükümet organları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, medya araçları ve diğer kişiler olarak sınıflandırma yapılmıştır. Şekilde görüldüğü üzere iki medya aracında haber kaynağı kullanmıştır. Ukrainskaya Pravda en çok kullanılan haber kaynağı bürokratlar ve medya araçlarıdır. Rosiyskaya Gazeta ise en çok bürokrat ve medya araçlarına haber kaynağı olarak yer verilmiştir. Haberin kaynakları detaylı olarak incelendiğinde; cumhurbaşkanı/başbakan ve milletvekilleri konuyla ilgili çok fazla haber kaynağı olmamıştır.

Rosiyskaya Gazeta'dan 79 haber kaynağı kullanılmıştır. Haber kaynakları arasında muhabirlerin yüzdesi ise %19'dur. Ria Novosti'nin kullanılma yüzdesi %16,5'dir. İtar-Tass ve Sergey Aksenov'un ise kullanımı %8,9'dur. Muhabirin en çok haber kaynağı olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Ria Novosti ikinci en çok kullanan haber kaynağıdır. Üçüncü sırada İtar-Tass ve Sergey Aksenov olmuştur.

Ukrainskaya Pravda haber ajansından 91 haberin "haber kaynağı" analiz edilmiştir. Haber kaynakları arasında İnterfax-Ukraine ajansının kullanılma yüzdesi %11'dir. İkinci sıklığa sahip olan haber kaynağı Radio Svoboda %7,7 ve üçüncü haber kaynağını %5,5 ile Ria Novosti oluşturmaktadır.

Ukrainskaya Pravda ve Rosiyskaya Gazeta Haberin Siyasi Aktörlerine Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Şekil 2: Ukrainskaya Pravda ve Rosiyskaya Gazeta Haberin Siyasi Aktörleri

İki ülkenin medya kuruluşlarının haberlerinde, Kırım'ın ilhakını anlatan ve işgal hakkında bilgi veren birçok haberin siyasi aktörlerin temsilcilerine sıklıkla yer verilmektedir. Çalışmada haber aktörleri, cumhurbaşkanı/başbakan, milletvekilleri, bürokratlar, hükümet organları, uluslararası kuruluşlar ve diğer kişiler şeklinde kategorize edilmiştir. Grafikte görüldüğü üzere iki medya aracında siyasi aktörlere yer vermiştir. Ukrainskaya Pravda en çok kullanılan siyasi aktörler bürokratlardır. Rosiyskaya Gazeta'da ise en çok bürokratlar haberin siyasi aktörü olmaktadır.

Ukrainskaya Pravda en çok adı geçen siyasi aktör Vladimir Putin'in adı 8 haberde geçmektedir ve yüzdesi %8,8'dir. Putin'den sonra Vladislav Seleznev'in adı 4 haberde geçmekte ve yüzdesi %4,4'tür.

Rosiyskaya Gazeta'da en çok adı geçen siyasi aktör Sergey Aksenov'un yüzdesi %10,7'dir. Aksenov'dan sonra Vladimer Konstantinov'un adı ise 6 haberde geçmekte ve oranı %7,6'dır.

Rosiyskaya Gazeta Haberlerde Kullanılan Görsellerin Kategorisine Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 3: Rosiyskaya Gazeta Haberlerde Kullanılan Görsellerin Kategorisi

	N	%
Asker ve Halk	1	1,3
Halk	3	3,8
Asker, Halk ve Askeri Araçlar	1	1,3
Donanma Deniz Araçları	1	1,3
Görseli bulunmayan haberler	73	92,3
Toplam	79	100,0

Tablo 3'te haberlerde kullanılan görsellerin yüzde ve sıklık oranına yer verilmektedir. 79 haber içerisinde 6 haberde görsel kullanılmıştır. Görsel kullanım oranının azlığı görülmekle birlikte görseli bulunan haberler içerisinde halk görseli kullanılan haberlerin sıklığı 3 ve yüzdesi de %3,8'dir. Görseli olan haberlerin yüzdesi %7,6 ve görseli olmayan haberlerin yüzdesi ise %92,4'tür. Tablodan görüldüğü üzere Rosiyskaya Gazeta'nın haberlerinde görsel kullanım oranının az olduğu görülmektedir.

Rosiyskaya Gazeta'da Haberlerde Adı Geçen Yer Adlarına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 4: Rosiyskaya Gazeta'da Haberlerde Adı Geçen Yer Adları

Yer Adları	N	%
Ukrayna	2	2,5
Semfiropol	2	2,5
Kırım	29	36,7
Kiev	2	2,5
Kazan	3	3,8
Moskova	12	15,2
Rostov-Na-Donu	5	6,3
New York	1	1,3
Belgorod	1	1,3
Krasnodar	1	1,3
Rusya	4	5,1
Belirsiz	9	11,4
Bryansk	1	1,3
Jeneva	1	1,3
Voronej	1	1,3
Tunus	1	1,3
Sevastopol	1	1,3
Rim	1	1,3
Astrahan	1	1,3
Petersburg	1	1,3
Toplam	79	100,0

Tablo 4'te haberlerde adı geçen yer isimleri bulunmaktadır. 79 haberde toplamda 20 yer adı geçmektedir. Yer isimlerinde Kırım 29 kere kullanılmakta %36,7 oranına sahiptir. Kırım'ı takiben 12 yerde Moskova bulunmakta ve %15,2 yüzdeye sahiptir. Üçüncü olarak %11,4 belirsiz yer adı vardır. Rostov-Na-Donu %6,3 ve Rusya %5,1 orana sahiptir. Ana konuyu oluşturan Kırım en çok geçen yer adı olarak görülmektedir.

Rosiyskaya Gazeta Yazar Adlarına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 5: Rosiyskaya Gazeta'da Haberlerde Geçen Yazar Adları

	N	%
Evgeniy Şestakov	1	1,3
Belirsiz	26	32,9
Vladislav Vorobyov	6	7,6
Yuriy Snegerev	6	7,6

Oleg Koryakin	2	2,5
Nadejda Yermalova	2	2,5
Aleksandr Samojnev	5	6,3
Nikolay Grişenko	3	3,8
Vitaliy Petrov	3	3,8
Tatyana Şadrina	1	1,3
Kira Latuhina	4	5,1
Anna Skripka	2	2,5
Tatyana Zamahina	4	5,1
İvan Karasev	1	1,3
Maksim Makariveç	1	1,3
Tamara Şkel	1	1,3
Vladimir Kuzmin	1	1,3
Aleksandr Fedosov	1	1,3
Olga Kondreva	2	2,5
Anton Valagin	1	1,3
Petr Lihomanov	1	1,3
Lyubov Pyatiletova	1	1,3
Aleksand Galyuk	1	1,3
Timur Aliyev	1	1,3
Olga İgnatova	1	1,3
Dmitriy Grigoryev	1	1,3
Toplam	79	100,0

Tablo 5’de Rosiyskaya Gazeta’daki haberlerde 26 haberin yazarının belirsiz olduğu görülmektedir. Belirsiz yazarların oranı %32,9’dur. Vladislav Vorobyov ve Yuriy Snegerev adı geçen yazarlar arasında %7,6 oranına sahiptir. Haberlerde 6 kere isimleri geçmektedir.

Rosiyskaya Gazeta Haber Yazarlarının Cinsiyet Dağılımına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 6: Rosiyskaya Gazeta Haber Yazarlarının Cinsiyet Dağılımı

	N	%
Erkek	35	44,3
Kadın	18	22,8
Belirsiz	26	32,9
Toplam	79	100

Tablo 6’da yazarların cinsiyet dağılımına yer verilmektedir. Haber yazarlarının %44,3’ü erkek yazarlardan oluştururken, kadın yazarların yüzdesi

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

%22,8'dir. Cinsiyeti belirsiz olan yazarların yüzdesi ise %32,9'dur. Yazarların cinsiyetinin belirsiz olarak oluşması haberlerde yazar belirtilmemesidir.

Ukrainskaya Pravda Haberlerde Kullanılan Görsellerin Kategorisine Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 7: Ukrainskaya Pravda Haberlerde Kullanılan Görsellerin Kategorisi

	N	%
Rusya'nın Bürokratları	1	1,1
Halk	2	2,2
Uluslararası Kuruluşların Aktörleri	1	1,1
Askeri Araçlar	4	4,4
Asker	3	3,3
Sosyal Medya İconları	8	8,8
Görseli bulunmayan haberler	72	79,1
Toplam	91	100,0

Tablo 7'de haberlerde kullanılan görsellerin yüzde ve sıklık oranına yer verilmektedir. 91 haber içerisinde 19 haberde görsel kullanılmıştır. Görsel kullanım oranının Ukrainskaya Pravda'da az olduğu görülmekle birlikte görseli bulunan haberler içerisinde sosyal medya iconu (facebook) kullanılan haberlerin sıklığı 8 ve yüzdesi de %8,8'dir. Bunu takiben askeri araçların görselinin kullanımı %4,4'tür. Görseli olan haberlerin yüzdesi %20,9 ve görseli olmayan haberlerin yüzdesi ise %79,1'dir. Tablodan görüldüğü üzere Ukrainskaya Pravda ajansının Rosiyskaya Gazeta'ya göre daha fazla görsel kullandığı görülmektedir.

Ukrainskaya Pravda Haberlerde Adı Geçen Yer Adlarına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 8: Ukrainskaya Pravda Haberlerde Adı Geçen Yer Adları

	N	%
Abd	4	4,4
Minsk	1	1,1
Moskova	8	8,8
Kırım	37	40,7
Simferopol	3	3,3
Belirsiz	15	16,5
Harkov	1	1,1
Ukrayna	5	5,5
Kiev	1	1,1
Brüksel	3	3,3

Sevastopol	6	6,6
Washington	1	1,1
Çekya	2	2,2
New York	1	1,1
Paris	1	1,1
Türkiye	1	1,1
Donetsk	1	1,1
Toplam	91	100,0

Tablo 8’de haberlerde adı geçen yer isimleri bulunmaktadır. 91 haberde toplamda 17 yer adı geçmektedir. Yer isimlerinde Kırım 37 yerde kullanılmakta %40,7 yüzdesine sahiptir. Kırım’ı takiben 15 yerde belirsiz konum adı bulunmakta ve %16,5 yüzdeye sahiptir. Üçüncü olarak %8,8 Moskova yer adı vardır. Araştırmanında temel konusunu oluşturan Kırım en çok geçen yer adı olarak görülmektedir.

Ukrainskaya Pravda Yazar Adlarına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 9: Ukrainskaya Pravda Haberlerde Adı Geçen Yazar Adları

	N	%
Belirsiz	91	100,0

Tablo 9’da Ukrainskaya Pravda haber ajansında yayınlanan 91 haberin yazar adı bulunmamaktadır. Belirsiz yazar adı %100 kullanıma sahiptir.

Ukrainskaya Pravda Yazarların Cinsiyet Dağılımına Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 10: Ukrainskaya Pravda Yazarların Cinsiyet Dağılımı

	N	%
Belirsiz	91	100,0
Erkek	0	0
Kadın	0	0

Tablo 10’da Ukrainskaya Pravda haber ajansında yayınlanan 91 haberin yazar adı bulunmadığı için haber yazarlarının cinsiyeti de belirsiz olarak kodlanmıştır. Belirsiz yazar cinsiyeti %100’dür.

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

“Ukrainskaya Pravda” Gazetesinde Kırım'ın İlhakı Haberlerinde Öne Çıkan Başlıklara Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 11: Ukrainskaya Pravda Gazetesinde Kırım'ın İlhakı haberlerinde öne çıkan başlıkları

	N	%
Askeri operasyonlar/gidişat	36	39,6
Uluslararası tepkiler	17	18,7
İlhak/işgal	14	15,4
Rusya/Batı çatışması	4	4,4
Uluslararası politika	5	5,5
Halk protestoları	2	2,2
Müzakereler	3	3,3
İnsan hakları ihlali	1	1,1
Post-Sovyet Özerk ve Bağımsız ülkelerin ilhaktaki pozisyonu/açıklamalar	1	1,1
Rusya'ya yönelik yaptırımlar	1	1,1
Ukrayna'nın Rusya'ya yönelik tepkileri	1	1,1
Diğer	6	6,6
Total	91	100,0

İncelediğimiz haberlerin %39,6'sı askeri operasyonlar ve savaşın gidişatına yönelik enformasyondan oluşuyor. Bu haberleri uluslararası tepkiler (%18,7) ve ilhak/işgal başlığına ilişkin açıklamalara yer veren haberler (%15,4) şeklindedir. Rusya/Batı çatışması odak haberler %4,4'tür.

“Rossiyskaya Gazeta” Gazetesinde Kırım'ın İlhakı Haberlerinde Öne Çıkan Başlıklara Yönelik İstatistiksel Bilgiler

Tablo 12: “Rossiyskaya Gazeta” Gazetesinde Kırım'ın İlhakı haberlerinde öne çıkan başlıklar

	N	%
Askeri operasyonlar/gidişat	18	23,4
Rus siyaseti söylemi	12	15,6
Halk protestoları	9	11,7
Ukrayna ulusal siyaseti	8	10,4
Rusya'nın Ukrayna'ya karşı siyasi tehdidi	5	6,5
Post-Sovyet Özerk ve Bağımsız ülkelerin ilhaktaki pozisyonu/açıklamalar	4	5,2
Rusya/Batı çatışması	4	5,2

Referandum/Seçim/Özerklik	3	3,9
İlhak/İşgal	3	3,9
Müzakereler	2	2,6
Uluslararası politika	3	3,9
Rusya'ya yönelik yaptırımlar	1	1,3
Diğer	5	6,5
Total	77	100,0

İncelediğimiz haberlerin %23,4'ü askeri operasyonlar ve savaşın gidişatına yönelik enformasyondan oluşuyor. Bu haberleri Rus siyaseti söylemi (%15,6) ve halk protestoları başlığına ilişkin açıklamalara yer veren haberler (%11,4) ve Ukrayna ulusal siyaseti hakkında açıklamalara yer veren haber (%10,4) şeklindedir. Rusya'nın Ukrayna'ya karşı siyasi tehdidi öne çıkan odak başlık haberlerin oranı %6,5 şeklindedir.

SONUÇ

Bu araştırma Rusya'nın Rosiyskaya Gazeta ve Ukrayna'nın Ukrainskaya Pravda ajansında çıkan haberler üzerinden yapılmıştır. Araştırma süresi Kırım'ın ilhakinin gerçekleştiği 24.02.2014 ve 09.03.2014 tarih aralığı ile sınırlandırılmıştır.

Rosiyskaya Gazeta ajansında 13 gün içerisinde yayınlanan haberlerin içerisinde 79 haber incelenmiştir. Ukrainskaya Pravda ajansında ise 91 tane haber araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Bu bilgilere göre her iki ajansın da olaya yeterince ilgi gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ukrainskaya Pravda ajansı en çok İnterfax-Ukraine %11 yüzde ile kullanmıştır. İkinci olarak Radio Svoboda %7,7 ve üçüncü sıklıkla kullanılan haber kaynağı Ria Novosti %5,5 yüzdesiyle kullanıldığı görülmektedir. Rosiyskaya Gazeta ise muhabirleri haber kaynağı olarak daha sıklıkla kullanmıştır. Muhabirlerin yüzdesi %19'dur ve 79 haber içerisinde 15 haberin kaynağı muhabir olarak gösterilmiştir. Ria Novosti'nin kullanılma sıklığı 13 yüzdesi %16,5'dir. İtar-Tass ve Sergey Aksenov'un ise kullanımı %8,9 ve sıklık oranı 7'dir. Ukrainskaya Pravda ajansının haber kaynaklarının haber ajansları olduğu görülürken, Rosiyskaya Gazeta'da daha sıklıkla muhabirlere ve siyasi aktörlere yer vermiştir.

Rosiyskaya Gazeta'da çıkan 79 haberin sadece altısında görsel kullanılmıştır. Görsel kullanım oranının azlığı görülmekle birlikte görseli bulunan haberler içerisinde halk görseli kullanılan haberlerin sıklığı 3 ve yüzdesi de %3,8'dir. 91 haber içerisinde 19 haberde görsel kullanılmıştır. Görsel kullanım oranının Ukrainskaya Pravda'da az olduğu görülmekle birlikte görseli bulunan haberler içerisinde sosyal medya iconu (facebook) kullanılan haberlerin sıklığı 8 ve yüzdesi de %8,8'dir. Bunu takiben askeri araçların görselinin kullanımı %4,4'tür.

Medyatik Mücadele: Kırım'ın İlhakı Üzerine Rusya ve Ukrayna Perspektifleri

Rosiyskaya Gazeta'da bulunan 79 haberde toplamda 20 yer adı geçmektedir. Yer isimlerinde Kırım 29 kere kullanılmakta %36,7 oranına sahiptir. Kırım'ı takiben 12 yerde Moskova bulunmakta ve %15,2 yüzdeye sahiptir. Üçüncü olarak %11,4 belirsiz yer adı vardır. Rostov-Na-Donu %6,3 ve Rusya %5,1 orana sahiptir. Ukrainskaya Pravda'da bulunan 91 haberde toplamda 17 yer adı geçmektedir. Yer isimlerinde Kırım 37 yerde kullanılmakta %40,7 yüzdesine sahiptir. Kırım'ı takiben 15 yerde belirsiz konum adı bulunmakta ve %16,5 yüzdeye sahiptir. Üçüncü olarak %8,8 Moskova yer adı vardır. Araştırmanın da temel konusunu oluşturan Kırım her iki ajansa da en çok geçen yer adı olarak görülmektedir.

Rosiyskaya Gazeta'daki haberlerde 26 haberin yazarının belirsiz olduğu görülmektedir. Belirsiz yazarların oranı %32,9'dur. Vladislav Vorobyov ve Yuriy Snegerev adı geçen yazarlar arasında %7,6 oranına sahiptir. Haberlerde 6 kere isimleri geçmektedir. Ukrainskaya Pravda haber ajansında yayınlanan 91 haberin yazar adı bulunmamaktadır. Belirsiz yazar adı %100 kullanıma sahiptir. Her iki ajans yazar adını daha az sıklıkla kullanmaktadır.

Rus medyası, çoğunlukla hükümetin görüşünü destekleyecek tarihsel birliktelik, iç karışıklık ve tehlike, demokrasi ve askeri strateji argümanlarını öne sürmüştür. Ukrayna medyası ise anti-demokrasi, uluslararası hukuka aykırılık ve Avrupa mesajlı argümanlar kullanmıştır (Amirov, 2014, s. 53).

Kamuoyu oluşturmak amacıyla medya araçları, hükümetlerin politik söylemelerine göre belirlenmektedir. Haberlerin nesnellikten ve eleştirel bakış açısından uzak kaldığı görülmektedir. Mevcut durum, propaganda odaklı medya ortamları için daha uygun olmakla beraber açık medya sistemleri için geçerli değildir.

KAYNAKÇA

- Abdik, A. Ş. (2022). Çatışma Çözümü ve Neoklasik Realizm: Kırım'ın İlhakı ve Rusya-Ukrayna Çatışmasının Bir Analizi. *Novus Orbis: Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 4 (1), 72-92.
- Ağır, O. (2016). "Rusya-Ukrayna Krizinin Avrasya Ekonomik Birliği Bağlamında Değerlendirilmesi", Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(2), 23-42
- Bebler, A. 2015, "The Russian-Ukrainian Conflict over Crimea ", *Teorija in Praksa*, vol. 52, no. 1, pp. 196-219,307.
- Dünya Bülteni, (2014). "Kırım'da Her An Çatışmalar Çıkabilir." Web: <http://www.dunyabulteni.net/haber/290814/kirimda-her-an-catismalar-cikabilir> erişim tarihi, 14.02.2024.
- Gaynullin, L. (2020). Krymskij krizi 2014 yıl: Tochka zrenija Rossijskoj Federacii ve gosudarstv-chlenov General'noj Asamblei OON.

- Kavoğlu, S. (2020). Meşrulaştırma Aracı Olarak Medya: Rusya'nın Kırım'ı İlhakı Üzerine Bir İnceleme. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (50), 97-116.
- Kenez, P. (2006). *A History of the Soviet Union from the beginning to the end*. New York, NY: Cambridge University Press.
- Kırım Haber Ajansı, (2014). "İşte sözde referandumun 'resmi' sonucu." <http://qha.com.ua/iste-sozde-referandumun-resmi-sonucu-131334tr.html> erişim tarihi, 14.02.2022.
- Konak, A. (2019). Kırım'ın İlhakı ile Sonuçlanan Ukrayna Krizi ve Ekonomik Etkileri. *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 80-93.
- Matzek, J. (2016). *Annexation Of Crimea By The Russian Federation*. Last Accessed On, 6(2017), 1.
- Özbay, F. (2014). "Rusya'nın Ukrayna Politikası ve Kırım Hamlesi". *2023 Dergisi*, (155), 10.
- Özdal, H., Özertem, H.S., Has, K., Yegin, M. (2014). Ukrayna Siyasi Krizinde Rusya ve Batının Tutumu. *USAK Analiz*, (28), 6.
- Öztopal, Mustafa Kemal. "Önde Gelen Uluslararası Orgutlerin Kırım'ın Yasadışı İlhakına Tepkileri." *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 19, (2018): 105-135.
- Paul, A. (2015). *Crimea one year after Russian annexation*. EPC Policy Brief, 24 March 2015.
- Taban, M. H. (2013). *Klasik ve Eleştirel Jeopolitiğin Karşılaştırılması ve "Stratejik Derinliğin" Bu Bağlamda İncelenmesi*. Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1(1), 21-31.
- Tansoy, Tarkan, R. (2018). *Sürgünden Kırım'ın Rusya Tarafından İlhakına Kırım Türklerinin Sorunları*, T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi
- Ziegler, C. E. (2009). *The history of Russia*. California: Greenwood Press.
- Амиров, В. М. (2014). «Крымская» тема: аргументы политической борьбы в публикациях российских и зарубежных СМИ. *Известия Уральского федерального университета*. Сер. 1, Проблемы образования, науки и культуры. 2014. № 3 (129).
- Полный текст обращения Владимира Путина по Крыму. 18.03.2014. URL: <https://russian.rt.com/article/24532> (Erişim Tarihi: 27.03.2024).
- Редченко, Д. В. (2017). Присоединение Крыма к России в 2014 г.: позиция российской объединенной демократической партии «Яблоко». *Известия Саратовского университета*. Новая серия. Серия История. Международные отношения, 17(2), 216-222.

Etik Beyan

"Kırım'ın İlhakı: Rus ve Ukrayna Medyasındaki Karşılaştırmalı İnceleme" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Çatışma Beyanı

Araştırma ile ilgili diğer kişi veya kurumlarla yaşanabilecek çıkar çatışması yoktur.

EXTENDED ABSTRACT

Factors Accelerating the Annexation of Crimea

With the nation-state approach becoming dominant throughout the world, it is seen that the restlessness caused by the elements of the nation remaining beyond the existing state borders for different reasons or falling behind the historical borders has also suppressed the political sphere in various countries. The annexation of Crimea, which is the subject of this study, can be interpreted as a trauma caused by the fact that the countries and ethnic elements that remained within the borders of the union during the USSR period became citizens of different countries after the dissolution of the Soviet Union. At the same time, it is seen that Russia has increased its military, economic and political power, and to the extent that the conjuncture can be evaluated, the Russian state has embarked on expansionist actions such as the annexation of Crimea (Kavoğlu, 2020: 98).

Ukraine has long been regarded by Russia as both a little brother and a member of the "Russian world". At the same time, it has remained an important regional strategic asset as a buffer between Russia and NATO. However, over the last two decades, the weakening of Moscow's control over Ukraine and the political support of the population has brought the country closer to the EU and NATO.

Prior to the annexation of Crimea, Ukrainian leaders were caught between their desire to integrate into the West on the one hand, and the policy of maintaining good relations with Russia, which sought to prevent this and keep Ukraine under its sphere of influence, on the other. This situation has led Ukraine to pursue a critical balancing act. Moreover, before the annexation, Ukraine experienced two revolutions that shook its fragile internal dynamics. The first is called the Orange Revolution, in reference to the color revolutions that took place in the former Soviet countries; the second was the Maidan revolution.

In the 2010 presidential elections, it is noteworthy that Viktor Yanukovich, known for his pro-Russian policies, won the election despite his promises emphasizing European integration. However, during Yanukovich's rule between 2010 and 2014, despite his promises of European integration, concessions to the Russian Federation dominated. During this period, Ukraine moved closer to Russia and relations with the West weakened.

However, under the influence of internal and external dynamics, this balance changes from time to time and the country's policy is concentrated around a certain axis (Öztopal, 2018: 109). Recently, Ukraine's policy of integrating with the West and its close relations with the United States have disturbed Russia and created the perception of a threat situation. This situation accelerated the annexation of Crimea by Russia. Today, both Crimea has been annexed and regions of Ukraine, especially those with dense Russian populations, have been occupied.

Annexation of Crimea

The efforts of the European Union and NATO to influence Ukraine, a politically, historically, culturally, strategically and economically important country, have seriously disturbed Russia. As a result of Russian pressure, the Ukrainian government announced that it would not sign the association agreement with the European Union (Konak, 2019: 85). The decision of President Viktor Yanukovich, who preferred to cooperate with Russia rather than sign the association agreement with the European Union, was protested by the opposition in Independence Square in the center of Kiev. The demonstrations were violently suppressed by the police. This situation led to an escalation of tensions (Imanbeyli, 2014:1-2). The political conflict and uprising between pro-Western and pro-Russian protesters ended with the occupation of public buildings and pro-Russian President Viktor Yanukovich leaving his country and seeking refuge in Russia (Ağır, 2016: 25).

Russia's annexation of Crimea began in late February 2014, shortly after the departure of then President Viktor Yanukovich, with the emergence on the peninsula of unranked armed groups, the so-called "little green men". It marked the beginning of what is commonly characterized as a "hybrid war". Unofficial armed groups seized the Crimean government and parliament buildings. Pro-Russian actors claimed that the new president of Kiev was pro-Western. This poses a significant threat to Russians and Russian speakers (Paul, 2015: 2).

Research Methodology

The study focuses on Russia's invasion of Crimea and in this context, it focuses on the reflections of the event in the media. Between 24.02.2014 and 09.03.2014, the forms of presentation of the war in the Russian and Ukrainian media were tried to be determined.

Rosiyskaya Gazeta, one of the media organs of the Federation State, and Ukrainskaya Pravda, one of the Ukrainian media organs, were determined as the sample. In this context, time and space limitations were

made. Russia and Ukraine, which are the subject of the study, were selected while limiting the space. While making time limitation, the date range of 24.02.2014 and 09.03.2014, when the news was intensively made in the first days of the occupation, was selected.

In the study, the content analysis method was used and each discourse in the news was coded within the framework of the research questions and analyzed with frequency and categorical analysis techniques from the content analysis techniques. Numerical facts were tabulated and quantified using frequency and data analysis techniques. The data obtained were analyzed in IBM SPSS Statistics 23 program and percentage calculations were reached.

Result

Among the news published in Rosiyskaya Gazeta agency within 13 days, 79 news items were analyzed. In Ukrainskaya Pravda agency, 91 news items were included in the scope of the research. According to this information, it is concluded that both agencies paid enough attention to the event.

In Crimea-based news, methods such as presenting incomplete and/or decontextualized information, narrowing news frames, biased news sequencing, selective use of sources, manipulative word choice, etc. were used. It should be noted that there is a tendency to approach propaganda with content production processes and methods whose role in legitimizing the actions is questionable in terms of journalistic ethics.